

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100401

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-01-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Позігун Інна Олександрівна

2. Pozihun Inna O.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право. Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-01-2022

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, м. Одеса, Одеська обл., 65014, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 41.884.025

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, м. Одеса, Одеська обл., 65014, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, м. Одеса, Одеська обл., 65014, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.17, 10.17.31

Тема дисертації:

1. Верховенство права як принцип адміністративного процесу в Україні та державах континентального права.
2. The Rule of Law as a Principle of Administrative Process in Ukraine and States of Continental Law.

Реферат:

1. У дисертації сформульовано низку положень і висновків, які висвітлюють зміст і сутність верховенства права як принципу адміністративного процесу. Сформульовано авторські дефініції понять адміністративного процесу та принципів адміністративного процесу: під адміністративним процесом слід розуміти урегульовану адміністративно-правовими нормами діяльність спеціально уповноважених державою органів щодо розгляду обставин і фактів, які ґрунтуються на праві та спричиняють юридичні наслідки та яка закінчується прийняттям акту застосування норм права; під принципами адміністративного процесу слід розуміти основоположні ідеї, які визначають його сутність та спрямованість, аксіологічний аспект та є обов'язковими до реалізації відповідними органами публічної влади та їх посадовими особами. Автором обґрунтовано, що принцип верховенства права є не окремою основоположною ідеєю, що визначає зміст та спрямованість адміністративного процесу, а цілою низкою вимог до організації та здійснення адміністративного процесу, що і обумовлює його роль та місце серед принципів адміністративного процесу. У дисертації виокремлено такі форми імплементації принципу верховенства права в межах

адміністративного процесу в державах континентальної системи права як: створення та ефективне функціонування судової системи, яка забезпечує реалізацію права на справедливий суд; неухильне виконання посадовими особами органів публічної влади своїх повноважень; недопущення зловживання повноваженнями органами публічної влади, у тому числі запобігання підміні однієї процесуальної дії іншою, кримінального процесу адміністративним тощо, належного обґрунтування дій щодо обмеження людських прав; громадський контролю за діяльністю органів публічної влади, пов'язаної з обмеженням людських прав; гармонізація правопорядку в часі та юридична визначеність правових актів. Обґрунтовано необхідність визначення як напрямів удосконалення процесу імплементації принципу верховенства права ідеологічного, науково-практичного, нормативно-правового, правозастосовного. У межах нормативно-правового напрямку запропонована низка змін до національного законодавства. Автором удосконалено методологію пізнання верховенства права, що ґрунтується на системі дослідницьких принципів, підходів і методів та виходить з необхідності епістемології the rule of law в межах природно-правового розуміння права та інтерпретації його як складного феномену, що слід розглядати як ідею, як доктрину, як принцип. Наведено типологію наукових джерел, гносеологічним об'єктом яких є верховенство права, запропоновано за критерієм предмету пізнання виокремити наступні групи: 1) наукові роботи, предметом пізнання яких є принципи права; 2) наукові роботи, предметом пізнання яких є принципи юридичного процесу загалом та адміністративного процесу, зокрема; 3) наукові роботи, предметом пізнання яких є верховенство права як принцип загалом і адміністративного процесу, зокрема. У роботі дістали подальшого розвитку положення про іманентність принципам адміністративної процедури в державах континентальної системи права внутрішньодержавного і несистематизованого характеру (до кінця XX ст.) та міжнародний і кодифікований характер (з кінця XX ст.). Властивість верховенству праву складної природи обумовлює його місце в системі принципів адміністративного процесу та визначає їх взаємодію. Принцип верховенства права є не окремою основоположною ідеєю, що визначає зміст та спрямованість адміністративного процесу, а цілою низкою вимог до організації та здійснення адміністративного процесу. Виходячи з цього, у роботі аргументовано недоцільність підходу до визначення співвідношення принципу верховенства права з принципами законності, юридичної рівності; відповідальності органів державного управління та принципом вільного доступу до правосуддя, які є складовою частиною верховенства права та визначають його зміст та сутність. Принцип верховенства права доповнюють такі принципи адміністративного процесу як відкритості та прозорості, а також оперативності, які сприяють реалізації конституційним приписам про людину як основну цінність, народ як джерело влади, обов'язок держави утверджувати людські права. Наголошено, що для України, яка проголосила ще у 1996 році визнання принципу верховенства права, важливою є гносеологія досвіду імплементації цього західного концепту в практичну діяльність органів публічного адміністрування, зокрема, в адміністративний процес. Особливо цінним у цьому контексті є досвід держав, що складають систему континентального права.

2. A number of provisions and conclusions elucidating the content and the essence of the rule of law as a principle of administrative process are formulated in the paper. The author's definitions of the concepts of administrative process and principles of administrative process are formulated: administrative process should be understood as the activity of specially authorized state bodies regulated by administrative and legal norms on consideration of circumstances and facts based on law and causing legal consequences and which ends with the adoption of the act of the norms of law implementation; the principles of the administrative process should be understood as the basic ideas that determine its essence and direction, axiological aspect and are mandatory for the implementation by the relevant public authorities and their officials. The author substantiates that the principle of the rule of law is not a separate fundamental idea that determines the content and direction of the administrative process, but it is a number of requirements for the organization and implementation of the administrative process, which determine its role and place among the principles of administrative process. The thesis identifies the following forms of implementation of the principle of the rule of law within the administrative process in the states of the continental law system: creating and effective functioning of the judicial system, which ensures the implementation of the right to a fair trial; strict performance by the public authorities officials of their duties; prevention of abuse of

power by public authorities, including prevention of substitution of one procedural action for another, criminal procedure for administrative, etc., proper justification of actions as to human rights restrictions; public control over the public authorities activities related to the human rights restriction; harmonization of law and order in time and legal certainty of legal acts. The necessity of definition as directions of improvement of the process of implementation of the principle of the rule of law of ideological, scientific and practical, normative and legal, and law-enforcing is substantiated. A number of changes to the national legislation is offered within the normative and legal direction. The author has improved the methodology of the rule of law cognition, based on a system of research principles, approaches and methods and based on the need for epistemology of the rule of law within the natural and law understanding of law and its interpretation as a complex phenomenon that should be viewed as an idea, a doctrine and as a principle. The typology of scientific sources, the epistemological object of which is the principle of the rule of law, is suggested by the criterion of the subject of cognition for the following groups: 1) scientific papers, the subject of cognition of which are the principles of law; 2) scientific papers, the subject of cognition of which are the principles of the legal process in general and of the administrative process in particular; 3) scientific papers, the subject of cognition of which is the rule of law as a principle in general and the principle of the administrative process in particular. The provisions on the immanence of the domestic and non-systematized nature (until the end of the twentieth century) and international and codified nature (since the end of the twentieth century) to the principles of administrative procedure within the states of the continental system of law have received the further development within the paper. The immanence of a complex nature to the rule of law determines its place within the system of principles of the administrative process and determines their interaction. The principle of the rule of law is not a separate fundamental idea that determines the content and direction of the administrative process, but it is a number of requirements for the organization and implementation of the administrative process. Based on this, the paper argues the inexpediency of the approach to determining the relationship between the rule of law and the principles of legality, legal equality; responsibilities of public administration bodies and the principle of free access to justice, which are an integral part of the rule of law and determine its content and essence. The principle of the rule of law is complemented by the principles of administrative process such as openness and transparency, as well as efficiency, which contribute to the implementation of constitutional provisions on person as a basic social value, the people as a source of power, the duty of the state to assert human rights. It is emphasized that for Ukraine, which proclaimed the recognition of the rule of law in 1996, the epistemology of the experience of implementing this Western concept in the practice of public authorities, in particular, in the administrative process, is important.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнієнко Максим Вікторович
2. Korniienko Maksym V.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальчук Алла Юріївна
2. Kovalchuk Alla Yu.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучук Андрій Миколайович
2. Kuchuk Andrii M.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисова Аліна Володимирівна

2. Denysova Alina V.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Олена Володимирівна

2. Kovalova Olena V.

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Калаянов Дмитро Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Калаянов Дмитро Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.